

Produktionschefen har ordet

Ursprungsplanen var att någon ur flottiljledningen under denna vecka skulle ha deltagit i de personalspel som genomförs på HKV i Stockholm. Nu föll det sig inte bättre än (som det ofta gör i spel likt detta) att spelen vecka 939 som skulle lägga grunden för denna veckas spel, inte hann dit man tänkt sig. Dvs man fann områden som man måste arbeta vidare med inom HKV innan det blir aktuellt att kalla in förbandsrepresentanterna.

Alla har samma möjligheter

Jag pratade i veckan med några av våra kamrater som skall till FS 19 om hur jag ser på deras möjlighet att "bevaka sina intressen" på plats från Afghanistan eller under utbildningen på Livgardet under ominriktningen. Flottiljledningens inställning till detta är att de skall ha samma möjlighet som alla andra som är hemma. Hur detta skall gå till får vi återkomma till när genomförandeplanen (den jag och tf C 218 Basbat var med och la grunden för under arbetet i Linköping vecka 938) blir klar och skickas ut i organisationen. Vid arbetet i Linköping var vi tydliga med att det är viktigt att alla har samma möjlighet att konkurrera om den befattning man anser sig ha kompetens till.

Foto: Louise Levin

Dennis Hedström, Produktionschef och ställföreträdande flottiljchef.

Viktigt att komma ihåg är att det fortfarande är en beslutsinriktning som inte är beslutad om ännu. Om än en väldigt tydlig inriktning och jag skulle bli förvånad om beslutet inte tas att samlokalisera Flygbasbataljonerna på Malmen/Kvarn under 2010. Ett beslut vi kan förvänta oss innan VU10 går ut under v 951.

Riskanalys

I veckan skickade vi in F 21 riskanalys med anledning av ominriktningen till HKV där C F 21 DUC med medarbetare har arbetat fram dokumentet. Det finns en hel del att ta tag i, för oss i förbandsledningen, men också för C F 21 DUC. Vi i förbands-

ledningen har läst underlaget och kort reflekterat över detta. Nu återstår för oss att agera för att säkerställa, eller åtminstone göra vårt bästa, att inte riskerna slår in. Det vore olyckligt om vi drabbas av ohälsa som vi sett som en risk men missat att hantera.

Stridsflyghet 03

Höstens arbete med SE 03 går enligt plan inför vår beredskapsperiod 2010. Ett enormt arbete har gjorts efter övningen Loyal Arrow för att komma ikapp det vi inte hann göra i våras just på grund av övningen.

Jag får höra i korridorerna att det finns risk att det blir ett A och ett B lag. Det vill säga de som är med SE 03 och de som inte är det. För oss i förbandsledningen är det otroligt viktigt att alla känner för uppgiften SE03. Vi har inte råd att inte ta vara på den kraft vi alla besitter tillsammans för att lösa uppgiften. Uppgiften är F 21:s och alla har ett ansvar att stödja denna på sitt sätt.

Bemanning klar för FS 19

Peter Cauwenbergh (C 218 Basbat & COS FS 19) har setts smyga omkring i korridorerna under veckan. Han berättade att arbetet med FS 19 har passerat uttagningskommission 3 och förbandet till stor del är rekryterat, och under kommande vecka skickas beskedet ut till dem som

sökt om de är antagna eller inte. I skrivande stund är det 15 stycken från Luleå garnison som kommer att åka iväg och tillsammans med I 19 och A 9 besätter vi 65 % av officersbefattningarna i förbandet.

Prio – förändrar arbetssätt

Under veckan har vi utbildat chefer inom garnisonen på HR-delen i PRIO, dvs det förändrade arbetssättet och ansvaret för chefer. Det är en utmaning för cheferna att lära sig det nya arbetssättet men som jag sa vid utbildningen – vi har inget val utan nu är det ”bara” att lära sig och börja använda systemet. Jag ber er alla stödja era chefer i arbetet initialt, hur vet ni nog bäst själva.

Framtidens mål och vision

Nästa vecka genomför vi C F 21 utvecklingsdag. Deltagare är flottiljledningen, krigsförbandschefer, VML-företrädare, DUC, samt A-chefer i staben. Arbetet inleds med en presentation av I 19, A 9 och FMV om deras syn på framtiden, något vi tar med oss i vårt fortsatta arbete. Målsättningen med dagen är att vi skall ta fram målbild 2015 samt en vision för F 21.

Är det verkligen rätt att arbeta med visionen och målbild 2015 när vi har så mycket att klara ut inför omstruktureringen kan man tycka ...

Vi i förbandsledningen är övertygad om att detta är en av de viktigaste saker vi gör i höst. Utifrån detta arbete har vi möjlighet att inrikta vår verksamhet under kommande år i syfte att utveckla verksamheten. Vid helårsgenombången avser vi redovisa underlaget vi tar fram nästa vecka och i januari avser vi revidera arbetet om det har kommit några ingångsvärden vi inte kunnat förut-

se under omstruktureringen innan jul. Ingen annan gör detta arbetet bättre än vi själva.

Beröm till personalen

Förre chefen F 21, Lars Jäderblom, passerade igår F 21 med den kurs från FHS han deltar i. F 21 fick möjlighet att presentera vår roll i flygvapnet och Försvarmakten, visa flygmaskiner, informera dem om flygbasbataljonsfrågan, FS 19, samt med stöd av LSS, visa vad flygvapnet gör inom stril- och luftbevakningssystemet. Som vanligt fick jag i rollen som tjt C F 21 ta emot deras tack och det positiva beröm de formligen öste över F 21 och LSS. Min insats var minimal och jag vill på detta enkla sätt tacka berörda för er insats. Det är enkelt och kul att företräda F 21 (och LSS) i situationer likt denna, man blir stolt.

Viktiga beslut påverkar alla

Hösten övergår strax till vinter och innan vi vet ordet av är det juledighet. Innan jul har vi en spännande period framför oss då samma vecka som C F 21 återkommer från sin roll som adjutant vecka 45, presenteras insatsorganisation 2014, IO 14, enligt plan. Veckorna efter detta synkas IO 14 med de spel som denna

vecka genomförs för produktionsorganisationen. För att sedan bli det underlag till beslut som C Prod tar för hur vi i flygvapnet skall se ut i framtiden. Oavsett hur beslutet ser ut kommer alla att bli berörda.

Med anledning av ovan hoppas jag att ni tillsammans med era arbetskamrater försöker hantera oron som kommer med den ovisshet vi lever i just nu. Blunda inte för känslorna utan försök hantera dessa genom att prata om hur ni känner, under en APT, med din närmaste arbetskamrat, eller din pendlarkompis.

Flygvapnet och F 21 vill att du mår bra även efter C Prod beslut. Se till att äta, sova och motionera och glöm inte att prata om dina känslor. Gör gärna detta genom att reflektera över vad du varit delaktig i de senaste åren. På nästa sida ser ni en bild som vi kallat från Dagny till Dagny. Det är ett axplock över vad vi inom Luleå garnison och F 21 har åstadkommit sedan 2006. Det är lätt att glömma genomförd verksamhet och blicka framåt. Sätt dig nu och reflektera över vad vi gjort och sträck på dig. Du är en del i detta och dessa tre år är bara början på framtiden.

*Dennis Hedström,
ställföreträdande flottiljchef*

Tid till reflektion

Den omstrukturering som nu genomförs inom FM/flygvapnet ger upphov till många frågor och funderingar. För att möta detta har F 21 bildat en omstruktureringsgrupp som ska ge personalen inom garnisonen möjlighet till reflektion. Ansvarig för gruppen är Jan Jönsson, Basbataljonsstab.

Varje onsdag mellan 07.45 och 12.00 kommer by 111 att

hållas öppen för alla medarbetare inom garnisonen. Verktyg som kommer att finnas tillgängliga är internetdatorer, möjlighet att ställa frågor samt kaffe och fika.

I F 21:s e-mailportal har omstruktureringsgruppen en egen e-mailsida, ”puff”. Där finns samlad information som exempelvis aval, information från Trygghetsstiftelsen och möjlighet att ställa frågor med anonym publicering och svar.

Från Dagny till Dagny

- ett axplock av vi åstadkommit 2006-2009

Beredskapsövning Dagny 1, 2006

Nordex, flygvapnets slutövning 2006

NOAM 2007

FS 13, Afghanistan 2007

Nordic Resolution, NBG slutövning 2007

Cross border Sverige-Norge

RED FLAG, Las Vegas 2008

Night vision goggles, mörkerflygning

CAS, samövning med A 9, 2008

Cold Response, Norges slutövning, Bodo 2009

Loyal Arrow 2009

Beredskapsövning Dagny 2, 2009

Foto: Nicolas Karlborg, Imer Media AB

är tiden mogen att även utveckla vingmålsskjutning med gripen på insatsdivisionerna, säger Carl Johan Frödin, tidigare handläggare vid Prod FV förbandsproduktion.

Målflyg, så funkar det

Företaget som bedriver målflygning för Forsvarsmaktens räkning heter Saab Aerotech AB och har sitt säte i Nyköping. Ett lokalt kontor och en hangar med plats för flygplanen finns i Luleå garnison. Saab Aerotech AB har flugit målflyg enligt ett gällande målflygskontrakt för armén och marinen sedan 1986.

Vingmålsskjutning går till på så sätt att ett Learjet-flygplan flyger med ett mål fastsatt i en 800 meter lång vajer som sitter fast i flygplanet. Piloten siktar mot målet och skjuter skott med automatkanonen. Målet, som kallas ”korvmål” och anspelar på hur det ser ut, är gjorda i ett rött tyg. Det är fyra och en halv meter långt och format som en strut med en öppning på 30 centimeter i diameter i framkanten och 45 centimeter baktill. En halv meter framför målet sitter en universalgivare, en slags metallklump, som innehåller ett antal mikrofoner. Den känner av vilka zoner som träffats. Det röda tyget har metalltrådar invävda för att kunna ge radareko. Träffarna registreras och presenteras i en träffmottagare i målflyget som sedan kan tas ut som data för att delge resultatet av skjutningen.

Louise Levin

Vingmålsskjutning – återtagen förmåga

De gula Learjet 35-flygplanen susar fram i 450 knyck över Bottenviken. Bakom och snett ovan flyger ett gripenplan upp och avfyrrar en skur om åtta till tio skott från flygplanets automatkanon. Skotten träffar inte planet, det är inte meningen, utan en fyra och en halv meter lång röd tygstrut som är fastsatt i en vajer bakom det gula flygplanet.

Det handlar om att återta en förmåga som under Viggentiden övades varje år över Bottenviken då målflygdivisionen från Linköping baserade på Fällforsbasen. Målflygdivisionen i Linköping lades ner i slutet av 90-talet och sedan övergången till Gripensystemet så har denna förmåga legat på is.

Premiären avklarad

Nu i höst har de svenska gripenpiloterna på insatsdivisionerna för första gången övat på hanteringen av flygplanets automatkanon mot flygande mål. Premiären

avklarades under TTP-övningen som genomfördes första veckan i september.

– Vi har påtalat vikten av att alla piloter måste få träna upp förmågan att kunna nyttja alla vapensystem på JAS 39 Gripen full ut till flygvapenledningen. Ett led i detta är att få skjuta med automatkanonen mot flygande mål, säger flygchef Mats Hakkarainen.

Tiden var mogen

En förklaring till varför vingmålsskjutning med JAS 39 Gripen inte genomförts på insatsdivisionerna tidigare beror på att prioriteringen av förmågan inte har varit tillräckligt hög. En annan förklaring är ekonomi, och att det har inte inrymts i budgeten.

– Viljan har funnits men orsakerna har varit många. Bland annat har utvecklingen av gripen-systemet bromsat förmågeutvecklingen samtidigt som det inte funnits ekonomi att genomföra det. De tekniska och operativa lösningarna har utvecklats och nu

FAKTA –Målflygplan

Enligt målflygskontraktet håller Saab Aerotech AB med tre flygplan av modellen Learjet 35 och sex flygplan av typen Mitsubishi MU2 för målflygning till Forsvarsmakten.

Unified Engagement

– Internationell konferens om flygstridskrafternas framtidsfrågor

Nyligen hölls en internationell konferens i Stockholm med ett femtiotal deltagare från nio länder runt Östersjön och från USA. Unified Engagement Baltic Seminar arrangeras varje år av det amerikanska flygvapnet och i år hölls seminariet i Stockholm.

– Konferensen är en möjlighet för oss inom olika flygvapen att samarbeta och bidra till att utveckla säkerheten och vår interoperabilitet. Att samarbeta så här har varit en av framgångsfaktorerna inom ramen för Partnerskap För Fred (PFP), säger general Roger Brady, chef för Amerikanska flygvapnet i Europa.

Flygvapeninspektören generalmajor Anders Silwer håller med och framhåller hur viktigt det är att också små länder är med och diskuterar framtidsfrågorna.

– När de små nordiska och baltiska länderna är med så sätter det en annan ton på diskussionerna, menar han.

Under konferensen hölls seminarier om tre olika framtidsscenarios med fokus på Östersjö- och Barentsregionen samt hur man kan hantera piratverksamhet med fokus på kapningar.

– Det vi pratade mest om var om Barentsregionen, Östersjön och Baltikum och vilken betydelse flygstridskrafterna i framtiden kommer att ha i dessa områden, säger överste Per Nilsson, till vardags flottiljchef på F 21 men deltog i konferensen som delegationsledare för de svenska deltagarna.

Major general Jack Egginton, generalmajor Anders Silwer, general Roger Brady, generalmajor Michael Moore.

Text och bild: Maria Pålsson, Infostaben

Lyckan var total när David Nilsson fick träffa Patrik som arbetar som stridspilot.

Foto: Sara Burlage

David fick träffa en riktig pilot

David Nilsson, 7 år, vill bli stridspilot när han blir stor, det är han säker på. Intresset väcktes i juni i år då den Nato-ledda flygövningen Loyal Arrow genomfördes från F 21 i Luleå.

– Vi bor mitt mellan Luleå och Boden och flera gånger flög planen över vårt hus. Sedan dess pratar han hela tiden om att han vill bli pilot säger Davids mamma, Carina Martinsson.

Det var under garnisonens dag i Boden, som David Nilsson tillsammans med sin mamma, mormor och två syskon besökte F 21:s monter. På plats fanns pilotutrustning, utställning med gamla och nya flygplan i miniatyr, veteranfordon, brandbil och vapen till JAS 39 Gripen. De som skiljde de tre syskonen Nilsson från övriga besökare var att de stannade länge vid F 21:s monter.

– Mina barn är totalt flygplanstokiga. David är säker på att han vill bli stridspilot när han blir

stor och pratar knappt om något annat. Han går gärna runt i sin så kallade ”pilot hjälm med syrgasmask”, det har till och med hänt att han ätit frukost i den, berättar mamma Carina.

Intresset för flygplanen kom i början av sommaren då F 21 var värd för den Nato-ledda flygövningen Loyal Arrow. Nästan varje dag var det ett eller flera plan som flög över familjen Nilsson/Martinssons hus men det var inget som störde familjen.

– Varje gång vi hörde att det var flyg på väg så sprang barnen

ut. Ju fler det var desto gladare blev de, berättar mamma Carina.

När David anlände till F 21:s monter fanns ingen pilot på plats, men han väntade tålmodigt då han fick veta att en av dem var på väg. När sedan F 21:s pilot Patrik dök upp var lyckan total. Patrik visade David hela pilotens utrustning och David fick även möjligheten att testa en riktig pilot hjälm.

– I natt kommer jag att sova riktigt gott, sa David innan han lämnade F 21:s monter.

Sara Burlage

Davids lillebror Martin fick också prova en pilot hjälm.

Foto: Sara Burlage

Vaccination mot Pandemic 2009 inom Luleå garnison

Personalen vid Luleå garnison kommer att kunna vaccineras sig på Företagshälsan på F 21. Det är Landstinget som styr när garnisonen blir tilldelade vaccinet.

I måndags, den 19:e oktober, påbörjades vaccination av riskgrupper och sjukvårdspersonal.

– Vår tilldelning är tio doser per vecka så vi har bara kunnat vaccinera prioriterade riskpatienter, säger doktor Leif Gyllefjord.

Övrig personal i Luleå garnison kommer att vaccineras enligt upprättad prioriteringslista.

– Jag tror att det är aktuellt först i mitten av november, men det är inte säkert att det blir då eftersom förutsättningarna ändras under tiden, säger han.

För mer information läs funktionsorder FuO A3 2009-10-09 22 120:50536

Praktiserande elever

Gymnasieelever från tredje årskursen på Nordiskt flygteknikcentrum, NFTC, praktiserar nu för första gången på F 21.

NFTC utbildar flygmekaniker och flyg-/helikoptertekniker med specialinriktning mot allmänflyg, helikopter och småflyg. Utbildningen som har riksintag finns både som gymnasie- och eftergymnasial utbildning.

Snabbare och bättre JAS

Flygvapnet är på väg mot en super-JAS, men mycket arbete är kvar innan Gripen Next Generation är i operativ drift. Till dess får flygvapnet hålla till godo med en uppdaterad version av de redan operativa C- och D-versionerna av JAS 39 Gripen. Först ut är F 21 att motta den nya versionen.

Med materielsystem 19, som den nya uppdaterade och förmågehöjande versionen kallas, är målet att flygningarna från F 21 ska starta den 1:a december. Då ska den personal, främst stridspiloter och flygtekniker, vara utbildade och flygplanen vara modifierade med ny programvara och funktioner.

Uppdateringen är en viktig för utvecklingen av stridsflygdivisionernas förmågor. Ungefär vart tredje år sker en större versionsuppdatering av gripensystemet.

Förmågor som förbättrat egen-skydd med bland annat möjlighet att styra motmedel från både fram- och baksits i D-versionen har utvecklats. Det gör att operatören i baksitsen kan styra vissa funktioner fristående från föraren i framsitsen.

Ytterligare förbättringar i materielsystem 19 är en ny styr-systemedition som ger flygplanet bättre flygegenskaper då planet har baktung last. Det gör även att flygning med fälltank kan genomföras upp till Mach 1 mot tidigare 0,9.

Fler och större minneskapacitet, ett Natokompatibelt kom-

munikationssystem, nya hjälmar med hjälmsikte för låsning av ny närstridsrobot, modifierade balkar att hänga det nya attackvapnet GBU 49 är bara några exempel på vad som utvecklats och förbättrats.

Utrullningsplan på F 21

Förbandsinförandet sker den 1:a december 2009

• MSS (Mission Support System)

Installation sker 9–13 november
Teknikerutbildning sker 16–20 november
Operatörsutbildning sker 25–27 november

• MT (Simulator)

Installation 9–13 november
Site Acceptance Test 23–27 november
Teknikerutbildning 30 november–4 december
Operatörsutbildning 7–11 december

• MGSS (Maintenance Ground Support System – utvärderingssystem för flygplan)

Installation och användarutbildning 23–24 november
Utbildning av systemadministratörer 25 november

• Flygplanet

Laddning av nya programvara inklusive Fadec och SA 11 sker 23–27 november.

Louise Levin

Foto: Louise Levin

Med hösten kommer mörkerflygningar

Hösten är här och med den startar F 21:s mörkerflygningar. Sedan flera år tillbaka bedriver F 21 mörkerflygning mestadels under tisdagskvällar och ikväll är det åter igen dags.

Tisdagen den 13:e oktober genomfördes vinterns första mörkerflygning med JAS 39 Gripen från Kallax. Enligt vårt miljö-tillstånd för Kallax flygbas, som regeringen fastställde den 16:e juli 1998, har vi möjlighet att bedriva ”förlängd daglig militär övningstid med mörkerflygning”. Detta får ske cirka 14 tillfällen under perioden oktober till mars.

– Finessen med mörkerflygning här i norra Sverige är att vi kan även bedriva den under dagtid, alltså fram till klockan 19.00, eftersom en stor del av dygnet är mörkt under vinterhalvåret, säger miljösamordnare Per-Arne Johansson.

Mörkret är inget som kan flyttas och förmågan är viktig för insatsförbanden.

– För att vi ska kunna öva upp vår förmåga att verka under såväl dagar som mörker under vilka väderförhållanden som helst är det viktigt att vi även övar i mörker. Med det menar jag att vi ska vara så tränade att vi kan flyga vart som helst, när som helst och i vilket väder som helst, säger flygchefen Mats Hakkarainen.

Louise Levin

FAKTA

- Dagtid räknas mellan klockan 06.00 till 19.00
- Kväll räknas från klockan 19.00
- Natt är det mellan 22.00 och 06.00

Fastställt genom ett regeringsbeslut

Notiser

Vättenrundan 2010

Är du sugen på cykla Vättenrundan nästa år? Då är det hög tid att anmäla dig.

Senast 30 oktober vill idrottsdetaljen ha in din anmälan. Läs mer på emil.

Dags för däckbyte

Vintern närmar sig och snart är det läge att skifta till vinterdäck.

Se över era vinterdäck, så att nya kan beställas i god tid om behovet finns. Vid behov av nya vinterdäck kontakta A4 Teknisk tjänst.

Vinterdäck krävs 1 december–31 mars om det är vintervägslag. Mönsterdjupet ska vara minst 3 mm.

Dubbdäck får användas 1 oktober–30 april, men även under annan tid om det är eller befaras bli intervägslag.

Tunga fordon (totalvikt över 3,5 ton) omfattas inte av kraven på vinterdäck, men Transportstyrelsen rekommenderar ändå att vinterdäck används vid intervägslag.

Angiveridax

Staben, som är årets arrangör, tar tacksamt emot angiverier fram till den 13 november på följande mejladress: lillejul-f21@mil.se

Nya sidor på emil

Nu finns Expeditionary Air Wing, EAW, och Stridsflygenhet 03, SE 03, på emil.